

ЗАМАН

ГАЗЕТ 1924 ЖЫЛДАН
БЕРИ ЧЫГАДЫ

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

Интернет-версия: zaman.smikbr.ru

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

БАГЪАСЫ
3 СОМДУ

Айный барынуу, келир заманнга таукел къарауу кючлю шарты

Къабарты-Малкъар Республиканы Президенти А.Б.Каноконву
Къабарты-Малкъар Россей къаралгъа кеси ыразылгъы бла
къошулгъанлы 450-жыллыгына аталгъан къууанчылы жыйылгъа селешуу

Къууанчылы жыйылгъа кытхашкан хурметли жаманат!
Багышты ата журтулары!

Россей Федерацияны Президентствосуну Аппараты Башчысы - Россей Федерацияны Президентствосуну Председателини заместители Сергей Евгеньевич Насыкинни, Россей Федерацияны Президентини Ю.Федеральны округда толу эркинлик келеси Дмитрий Николаевич Козакни, Россей Федерацияны министрстволарына бла ведомстволарыны башчылары, республиканы, крайлары, областларыны башчылары, бизи багышлы къонакчыларыны барысын да энита да бир кере жюргемден къызу алгъышларгъа эмда ала бизни байрамдызгъа кытхашканын ючюн ыразылгъымы билдирге эркин этгиз.

Къабарты-Малкъарны кеп миллетли халкыны атындан Россей Федерацияны Президентини Владимир Путинге, Федерация Советини Председателини Сергей Михайлович Мироновка, Кыргыз Думаны Председателини Борис Вячеславович Грызловка, Россей Федерацияны Президентствосуну Председатели Михаил Ефимович Фрадковка, бу кюнде бизге алгъыш этгеннен барысына да жюргемден улуу ыспас этем.

Бюгюн биз эшита, халкларыбыз жашууларда болгъан бек магъананы ишлер бирин - Къабарты-Малкъар Россей къаралгъа кеси ыразылгъы бла къошулгъанлы 450 жыл болгъанын -

белгилейбиз. Бу магъаналы политика иш 1557 жылда болгъанды дел белгиленилгенликке, къабартылыны ата-бабаларыны орус халкы бла шухъ байламлыкъларыны тамырыны ёмюрлени терени кетедиле.

Ата журту историкле оом этгенден, адылганы ата-бабалары восток славянлыкъла бла байламлыкълы Тугаракан кинжесте куралгъыны оюнуа жюрюткенде, Академик Б.А. Рыбаков къабарты эпосу, славян тауукълы титил, византий шартла къарап, Кавказны север-запад кесегинде бизни эранны биринчи минг жыллыгыны ортасында Понтий-Корсиде бла Дунайда болгъан ишлени юслеринден халкъ жырлары сакълагъан славянлыкъдан ити кесегин болгъанды дел, аллай оюмгъа келгенди. Белгиле кавказовед Л.А.Павлов айтханы кере уа, «кавказ халкыны барысында да этнография жаны бла славянлыкъла бек жуукъ адылгала».

«Повесть временных лет» эм «Слово о полку Игореве» деген биринчи историкледен каасланы Киев Русь бла, шарт айтханда - Тугаракан кинжесте бла - байламлыкълары белгиленилде. Х ёмюрке шындою адылганы ата-бабалары - зикле бла кесогла - жерлер, тиллери, аксыллары бла бир болгъан кючлю племенагъа бириккен.

Аланы таш дунна бла улуу политика, сатуу-алуу эм этюкуптура байламлыкълары болгъанды. Летописледен Святослав князны 965 жылда кончыгъыш жюртуулуу эмда XI ёмюрю башында Тугаракангъа Мстислав Владимирович бла Россислав Владимирович бийлик этген кезуиледе да каасланы бла славянлыкълар арасында халпаны сейрилик шартлары келтирилелде. Кеп торло зат болгъанды: бир бирге къажуу жюртуулда да этгенден, бир душмангъа юрешин бирге бардыргъанды, союз халла да къурагъанды. Алай адылганы бла славянлыкълар арасында X-XI ёмюрледе оюнуа халкышдырылгъан кытхашканлыкъ эки халкъгъа да бир бири бла байламлыкъ жюрютуе тарых юслор салгъанды.

Ю славянлыкъла да адылганы жашууларында Тугаракан кезуину магъанасы бек улууду. Адыт халкыны тарыхында болгъан бу ишлеге багыс бек, Россейни историклери быйыл белгилейбиз. «Юриковичеве орус князьлары бла адылганы арасында Мстислав къурагъан эм сав ёмюр чаклы бирини сакълангъан халла адылгала. Тугаракан князьлары бла аланы административларыны хайырлардан политика болуму кесиртеп тап келген энчи къурап формасын табалгъанларына шагъатлыкъ этдиле».

Амры 2-чи бетдеди.

БЕЧЕЛЛАНЫ Илияс:

«Быллай байрам бла ёхтемленирге керекди»

Республиканы законла чыгаруучу органыны Президенти Илияс Бечелланы
Аны КъМР-ни Парламентини Председатели Бечелланы Илияс бардыргъанды.

Бек алгъа депутатла Урунуу эм социальный политика жаны бла комитетини председателини заместители Валентина Гугуванны Къабарты-Малкъар Республиканы Сыйлы грамотасы бла сауагъланганын бла, Бюджет, наложла, финанса жаны бла комитетини председатели Кашибой Ахонову уа - туугъан кюню бла алгъышлагъанды.

Парламентини башчысы Бечелланы Илияс парламентарийеге Къабарты-Малкъар Россей къаралгъа кеси ыразылгъы бла къошулгъанлы 450 жыл болгъанына аталгъан къууанчыла тире кытхашканын ючюн ыспас этгенди, байрам бийик даражада, кырулушу бардырылгъанын чертгенди. «Алай байрам ючюн киши да уяллыкъ тоюлдою, ёхтемленирге уа барсыс да болукъду», - дегенди ол.

Правительство республиканы целевой программаны эмда КъМР-ни социальный экономика айнууу эм ке-

граматасы бла «Южная телекоммуникационная компания» ОАО-ну Къабарты-Малкъарда филиалында ишлеген бу адаманы сауагъларгъа оюу этгенди: электросвязны Нальчикке узелени кек районда линейно-техника бёлюмюне телефон байламлыкълы линейный сооружманынны бла 6-чы разрядны радиофикацияны электромонтеру Къомжаны Нальчине, электросвязны Нальчине узелени тамасы Феликс Мацукову, электросвязны Нальчине узелени Эбрус районда клиентни жушушларын жалчыртуу арасына тамасы Тебердинланы Ахматны, «Мир» къаралла аралы теле-радиокомпания - ЗАО-ну председатели Виктор Саннини, аны заместители Игорь Дзуреченскийни.

КъМР-ни Парламентини прес-службасы.

Къабарты-Малкъар Республиканы Тарифле жаны бла кытарал комитетини председателини юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Президентини

УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Конституцияны 81-чи статьясыны «б» пунктуна тийишлиликде ВОЛОГОВИРОВ Жираслан Хажпаговични, алгъынны къуллугъундан эркин эти Къабарты-Малкъар Республиканы Тарифле жаны бла кытарал комитетини председателини салыргъа.

2. Бу Указ аны къол салынгъан кюнден кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Президентини

А.КАНОКОВ.
Нальчик ш., 2007 ж., 6-чы сентябрьде, №62-УП

Къууанчылы хабар

Нальчик - Россейни тап жарашдырылгъан шахарларындан бириди

Россей Федерацияны Правительствосу 2006 жылда «Россейни бек тап жарашдырылгъан шахары» деген бир-турсыз конкурсун итотларгъа чыгаргъанды.

Конкурс административ арасыны, жюм мингенд аслом халкъ жашагъан эм жюм мин адамдан аз жашагъан шахарны арасында бардырылгъанды. Анда Хабаровск хорлагъанды эмда жыйырма эки миллион аслом ача бла сауагъланганды. Нальчик а 2006 жылда шахарны жашуучулары жаны бла бардыргъан ишлери ючюн Къурулуш эм жашуу журт-коммунальни молкюно Федеральни Агентствосуну

ГЕЛЯЛЛАНЫ Саадин.

БАЙРАМ

Хар къонаккъыгъа майдал берилгенди

Къабарты-Малкъар Россей кеси ыразылгъы бла къошулгъанлы 450-жыллыгъа байламлыкъла бардырылгъан байрамга кытхашканын ючюн КъМР-ни ара шахары Нальчикке келген къонакчылары арасында Россей Правительствосуну вице-премьер Сергей Нарышкынни, Россей Федерацияны Президентини Ю.Федеральны округда толу эркинлик келеси Дмитрий Козак да болгъанды.

Нальчикни аэропортунда алагъа КъМР-ни Президентини Арсен Канокон, Парламентини Председатели Бечелланы Илияс, республиканы Правительствосуну Председатели Андрей Ярин, Президентини Администрациясыны башчысы Альберт Кажаров тобегенди.

КъМР-ни Президентини да бирге къонаккъа Нальчикке байрамгъа дел ишленген объектиге: Шухълукур мемориалына кырасына. КъМР-ни кеп болмай хайырларыныгъа берилген корпусуна, Келишмюлюк жаныгъатгъан майдагъа. КъМР-ни Президентини Президенти Арсен Канокон къонаккъа кытхашканын ючюн КъМР-ни Президентини Ю.Федеральны округда толу эркинлик келеси Дмитрий Козак да болгъанды.

Къонакъ алгъудан сора, келгенде шахар паркны баш алысына баргъанды эм промышленность бла эл молкюно жетишимлерины кырасына. КъМР-ни башчыларына КъМР-ни Президентини Президенти Арсен Канокон къонаккъа кытхашканын ючюн КъМР-ни Президентини Ю.Федеральны округда толу эркинлик келеси Дмитрий Козак да болгъанды.

КъМР-ни Президентини бла Притивительствосуну прес-службасы

Транспорт

«Волжаннини» Бахсанда кыярыкъдыла

Республикада бек улуу инвестиция проектленден бири-Бахсанда «Волжанин» автобусыны жыйуу бойда жашауда бардырылгъан башлагъанды. Аны юсюнден келишим КъМР-ни Президентини Арсен Канокон Волгоград областны губернатору Николай Макасовта бек тобештенде этгенди. Ушакъны кезуинде автобусыны Бахсандагъа «Лимб» заводда жияргъа та болугууу юсюнден айтылгъан эди.

Анда ары уа жумушла бла Бахсан шахарны администрациясы республиканы Президентини болугушлуу бла юрешкенди. Жылны ичинде инвесторла бла селешууле бардырылгъан тургъанды. Ахырында «ВолгоБАЗ КБР» деген жагъы предприятие къурагъанды. Аны устан барында 49 процентни Бахсан шахарныкъды. Шендо «Лимб» заводда къурулуш ишле бардырыла турадыла. Башыны төрт минг квадрат метри алышдырылгъан, жыйынган жыйылгъанды, производство майдагъан биринчи зын, анда уа жылгъа 120 автобус чыгарыргъа дейдиле, жарашууды да бошлаа турады. 2009 жылны январ айында аны экинчи зын да хайырларыгъа берирге дейдиле. Анда уа

1,5-2 миллион сом багысы 500 автобус чыгарып башларгъанды. Ала уа жалан-дала россиялы автотранспорт предпритиялагъа угъай, тыш къыраалгъа да сатылыкъдыла. Жагъны производство 2009 жылдан ишине жерле бла 500 бахсанчыны жалчыларыкъдыла. Андан 140 адам бююкюлде оюнуа ишге алынгъанды. Ала барысы да ВАРДА практиканы ёпоп келгенди. «ВолгоБАЗ» бийик квалификациялы специалистни орта иш хакъын омыл сомдан аз болукъ тоюлдою.

Инвестиция проектни республикагъа магъанасы уа бек улууду. Аны жашауда бардырып башлау, автомобиль паркъа эскирген этилген къорыяныны келтирди.

Илияс ДЗАМИХОВА.

Жерчилик

Къызылулукъ зольскечилени бирээ аятгъанды

Белгилемиз, быйыл Къабарты-Малкъарны жерчилик урунгалларына бек кыйын жылдан бери болгъанды. Артыгъарында бек районда тургъандыла. Къууанчылыкъ болгъон бек магъананы ишлер бирин - Къабарты-Малкъар Россей къаралгъа кеси ыразылгъы бла къошулгъанлы 450 жыл болгъанын -

нере жете кетгенди. «Хар тектардан 35-40 центнер мироу жыйылаа да болгъанды. Аланы санында «Тындах», «Малка», «Вьюб» эл молкюно предпритияны, «Зольск» агрофирманы, «Тембулат» фермер молкюно айтгъа болукъду. Ала сабанларына тынгылы кырагъандыла: агро-техника жоруула келген болгъала биринчи минерал смиттигиле бла байыкъландыргъандыла, аланы ауруларына эм заранчыларына къажуу дарманы сепгенди. Аллай кыйгъырулулукъ жууатла жер да кызыгъанчылыкъ этмгенди - жылгъа кере, аман тирлик бергенди.

Районда быйыл Грениха 2000 гектарда бедорлогъан эди. Аны оруу бу кюнде бошлагъанды. Ол битимни тирликлери да аман тоюл эди.

Шендо зольскечиле кышша мал ашла хазыраууу кыстау бардырадыла. Аны бла бирге жер-жерде кючюленилсе сепрге да хазыраны тебергенди.

ЖАШАРБЕКЛАНЫ М.

Жыйылгъу

КъМР-ни Правительствосуну ююнде бардырылгъан жыйылгъу КъМР-ни Правительствосуну озгъан жарым жылда иши союленгенди. Ала КъМР-ни Президентини А.Канокон да кытхашканды.

Баш докладны КъМР-ни Правительствосуну Председатели Андрей Ярин этгенди. Аны айтханы кере, баш халкытагъа инвестицияла төрт миллиард сом болгъанды, озгъан жыл бла тенгелдиргенде ол 144 процентди. Къурулуш ишлерге 1,4 миллиард сом къурагъыгъанды, ол бытырагъан эс 12 процентди азыды. Кеп къурулуш объектилер республика социализмине халда ишлейди: алагъа ача республиканы эм федеральни бюджетледен берилди. Жарысугъа, Москвадан ача бир кесек кечирек келгенди.

Республикада айлыкъ орта иш хакъ 6730 сомду, ол 28 процентте ёсгенди. Болса бир бир предпритияла ишине ош миң сомдан да аз жала алыдыла.

Налогла 34 процентте кеп жыйылгъандыла, 471 милли-

Тийишдирилген сынаугъа таяна, жагъы жетишимлеге жетерге

он сом болгъандыла. Алай Президент Арсен Канокон нал базаны кенгиртеге керекди дегенди. Промышленность айныды, болса алыска бек кыруулулукъ, Арсен Каноконву буюргъу бла промышленность айнууу программасы къурагъанды, бизни республикада предпритиялары федеральни программалагъа къошар ючюн иш бардырылды.

«Агропромышленность комплекс айныуу» деген миллет проектге кере. Къабарты-Малкъарда бир миллиард 600 миллион сомгъа 23 инвестиция проект жашауда бардырадыла. Энци иели молкюле 1791 кредит берилгенди. Жылны экинчи жартысында аланы саны ёсерди.

Гитче бизне да терк ёсол барды. Биринчи ипольгъа республикада гитче предпритиялары саны 2720-гъа жетгенди, энчи ишлени саны жыйырма минген атлагъанды. Республиканы

бюджетине гитче бизненден тошген налогла 1,5 кереге кёбейгенди. Болсада бююкюлде ишкисне 92 миң болдыла. Арсен Канокон бу тарихи кертимге ишкисне болгъанды билдиргенди. «Ишкислене» бир къаууму поссибила алыр эм наложла тилемиз ючюн, кыдай ишленгендири буюгъдугъан этдиле.

Андрей Яринни айтханы кере, КъМР-ни Правительствосу билим беруге аслом эс бурады, битеуде республикада этилген къоранчыны огуз проценти бу сорагъа келгенди. Биринчи сентябрден башлап, эки районда анда санына кере финансалы ёкюноу жаны бла сынауу башлагъанды. Кертими бла да, аз сабы огузгъан школаны шындою ишлемеге кере компьютерге бла жалчыртуу онгъа жукъуду. Алай акомплексни школаны бирге къошкында, ишкисне кыла устангъа не оюу этилди? Алгынча, юлерины

кытагъа школда угъай, узгъарыкда окургъа тошгенде, сабылы кыйналмазламы? Устаны иш хакъы огузгъан сабылери саны бла байламлы болукъу тоюлдою? Соругъа келгенде, Андрей Яринни айтханы кере, социальный проблеманы жалчыгъада улуу магъаналары болгъан да комплексни школта жабыйлыкъ тоюлдою.

Болсада кеп устанла бу башламчылыкны терге сабангаларны «Учительская газетта» ачыкъ айтхандыла. Къурулуш Россиялы элдерде школта жабыйлаа, ала айымалдыла болды бардыла. Алай, башла жагъында алып къарагъанда уа, бююкюлде билим беруге киталы жерин тынгъагъан компьютерге бла огузгъан ишлемеге кере компьютерге бла жалчыртуу онгъа жукъуду. Алай акомплексни школаны бирге къошкында, ишкисне кыла устангъа не оюу этилди? Алгынча, юлерины

Амры 3-чи бетдеди.

Жюрекден келген сёзле

Правительствоу телеграммала

2 бет

Къайсын эмда Татарстан

3 бет

Юлгю алырча адамла уа бардыла

3 бет

Игиликге кыулукъ этейик

4 бет

